Litteratur.

Geometri för folkskolan i hufvudsaklig öfverensstämmelse med folkskolelärobokskommitténs grundsatser af *J. Franzén*, folkskollärare. Lund, Collin & Rietz (Ph. Lindstedts universitets-bokhandel). Pris: häftad 30 öre, inbunden 40 öre.

Enligt läroboksskommitténs anvisning är boken indelad i tvenne kapitel. I det första, föregånget af en inledning, som upptager det enklaste om linjer och linjevinklar, behandlas linjers mätning samt beskrifning, mätning och beräkning af rätliniga plana figurer, cirkel och ellips och för hvarje särskild yta den kropp, som har ifrågavarande yta till bas och mot basen vinkelräta sidor. Det andra kapitlet upptager pyramider och käglor, stympade pyramider och käglor, mätning af vinklar samt såsom »tillägg» formlerna för beräkning af klotets yta och rymd och till sist några konstruktionsuppgifter.

Behandlingen af detta fullt tillräckliga stoff utmärker sig för enkelhet, reda och klarhet. Lärogången är på det hela taget syntetisk, men förf. offrar icke för *principen* de verkliga fördelar, som ett motsatt förfarande stundom erbjuder. Synnerlig uppmärksamhet har ägnats åt *mätningen* af de särskilda storheterna — ett moment i geometriundervisningen, hvilket ej alltid tillbörligt uppmärksammas, och hvars försummande minskar den praktiska nyttan af det inhämtade vetandet. Hvad gagn har barnet af att kunna beräkna ytan af en triangel med uppgifven bas och höjd, om det icke förstår att själf uppmäta dessa storheter? Och hur märkvärdigt tafatt visar sig icke mången pojke, då han får metermått eller passare i sin hand?

I bokens förra och större del är framställningen synnerligen åskådlig. Städse vädjas där till lärjungarnes erfarenhet. Senare delen synes oss däremot på somliga ställen väl mycket mekanisk. Det ligger i sakens natur, att man icke behöfver gå så omständligt tillväga, sedan de allmännaste geometriska begreppen äro klart uppfattade och lärjungarne fått någon vana att röra sig med dem; men icke heller på detta stadium böra regler, som icke stödja sig på föregående utredning förekomma. Att pyramiden alltid är tredjedelen af pelaren, som har samma grundyta och höjd, torde lika väl behöfva förklaring, som att triangeln är hälften af parallelogrammen med samma bas och höjd. Klotet beskrifves ej; de nakna formlerna för dess beräkning stå där alldeles oförmedlade. *Om* klotet skall medtagas, bör behandlingen ock vara något fylligare.

Räkneexemplen, såväl de inledande, hvilka föregå regeln, som de, hvilka följa som tillämpning, äro hämtade från skilda områden i lifvet, praktiska och intresseväckande. En liten grupp af dem är emellertid tämligen misslyckad. Förf. har snafvat på en stötesten, som äfven spelat åtskilliga föregångare fula spratt: proportionen mellan sida och apotem i regelbundna månghörningar. I ex. 152, 153, 155, 158, 161 är proportionen mer eller mindre felaktigt angifven, värst i det sistnämda ex., där det talas om regelbundna 6-hörningar, hvilkas sidor äro *30* och apotem *36* cm! Svaret visar, att sättaren ej bär skulden.

Äfven ett par andra anmärkningar må i detta sammanhang göras. I texten till fig. 30, som afbildar en oregelbunden månghörning, angifves höjden i en triangel vara 30, i en annan 40 m; men på bilden är det sistnämda afståndet *minst*. Huru ett par sammanbyggda uthus skola vara beskaffade, för att deras tak, såsom i ex. 179 uppgifves, skola bilda fyra *lika stora* paralleltrapezier, är något svårt att begripa. Huruvida det är lämpligt att bjuda barnen på nötter, som ej kunna knäckas, på hvilka de således blott skola pröfva tändernas styrka, därom kunna meningarna vara delade. Däremot råder väl icke mer än *en* mening därom, att den räkneuppgift, som uppgifves ej kunna lösas, bör vara sådan, att den verkligen icke kan det. Då det om ex. 184 säges: »Kan ej besvaras», är detta »sanning med modifikation»: uppgiften kan ej lösas af barnen med de kunskaper de på ifrågavarande stadium besitta; men nog kan exemplet besvaras.

Dessa anmärkningar gälla ganska underordnade saker, fel, som i en kommande upplaga lätt kunna afhjälpas, och som ingalunda uppväga bokens stora förtjänster.

—*an*—

En modern vänja. af Arnold Ek. Öfversatt till svenskan af Lec. Pris 1.25. 75 öre inbunden 1 kr.

Boken är bättre i ett ytterligen lofligt och vänligt sätt. Skildringen är mycket tänkande och levande. Efterkommandet af en modern vänja var en ung fröken af mörka dagar och hälsa lämna. Men vill vägens stod hande vandrarnas glad sinne: »Den vägen var den bättre».

Vi rekommendera boken till det bästa.

En Skilldpad. Berättelser från Österlandet i Europa af A. H. Omgrand. Med vederbörligt tillstånd öfversatt från svenska originalets tredje upplaga af J. E. Sundström, A. V. Carlsons förlag.

Denna bok, som i vill berättad vanligt sätt sammanslag, skildrar på ett enkelt och naturligt sätt lifvet av en lyckligt upptäckt grupp i det Österländska folkliv under flera dagar af kommande historiska. Boken innehåll utgör en underhållande och på samma gång värdefull läsning.

Familjenotiser.

(Kostnadsfria tillkännagivanden.)

Född.

Emilia & C. A. Schalin Ernar, Österhöf 24 nov.

Lediga tjänster.

Vid folkskolan.

Sv. Nikolai, Stockholm, Hanna. 1. 1.400 kr., 40 ä. fr. 25 nov.; adr. Stockholm.

S:t Nikolai, Stockholm, Manliga. 1. 1.400 kr., 40 ä. fr. 25 nov.; adr. Stockholm.

Ludvig Ekmans, Stockholm, 3 lärarbef., 1. 1.200 kr., 40 ä. fr. 25 nov.; adr. Stockholm.

Ludvig Ekmans, Stockholm, 2 lärarbef., 1. 1.000 kr.; 1 lärarinnebef., 1. 1.000 kr.; 40 ä. fr. 25 nov.; adr. Stockholm.

Kalmar, Kvinnan, 40 ä. fr. 25 nov.; adr. Kalmar. 7e nov.!

Stenbrohult, Kalb., 1. mi. lag. 40 ä. fr. 25 nov.; adr. Dito.

Svartsberg, Gäs., Jrm., 1. mi. lag. 40 ä. fr. 29 nov.; adr. Fam. Kvinnan.

Vid realskolan.

Arboga, Vuxl., Gymnasiet. Ord. 1 jan.; adr. Arboga. 7e nov.!

Vikarier.

Strängnäs landsförs., Tarnum, 3:dje, folkskolelärarens, Ord. 31 dec.; adr. Strängnäs. 3e nov.!

Norra Stråk, Kvn., folkskolelärarinnans, Ord. 31 dec.; adr. Härnösand. 3e nov.!

Alla våra vänner

torde godhetsfullt verka för annonsens spridning bland folk- och undervisningens lärare och lärarinnor.

Herrar Skolrådsordförande

torde benägt tillgängliggöra att ingående Folkskolans Vän till annonsering af lediga tjänster inom folk- och undervisningen.

Tidningen har under mycket lid haft att glädja sig åt en allt vidare utvidgande förbrukning i de nämda kretsarnde från berörde Skolrådsordförandes sida, och hoppas vi att äfven under nästkommande år kunna i dagligt detta.

Annonser af ifrågavarande slag kunna insändas antingen direkt till Redaktionen, adress Tidningen, eller att genom S. Centrala Annonsbyrå, Stockholm.

Sådana annonser, som äfven skola infoga i Post- och Inrikes Tidningar, kunna genom oss inforas i vistnämde tidning. Endast ett manuskript behöfver i nå fall sändas.

Annonspriset är 25 öre per petitrad.

Herrar ordförande

i skolföreningar torde observera, att Folkskolans Vän gratis eller annonser lämnade skolstiftelser.

Annonserna äro dock ej upptagna större utrymme än 30 petitrader, kraftig öfverskjutande rad betalas med 15 öre.

Dessutom skall ej kostnadsfri referat öfver mötes förhandlingar inom 8 dagar efter mötes hållande vara insänd till redaktionen. Underlåten detta, debiteras föreningen annonspris efter 15 öre per rad.

Annonser.

Stockholms lokalförening

af S. F. V.

sammanträder i nya lokalen efterföljande 4 Hvitfeldtsgatan, Jakobsbergsgatan 11, söndagen den 14 dec. kl. 6 e. m.

PROGRAM.

1. Föreläsningsämnen.
2. Sang och musik.
3. Fria samtal.
4. Kaffe m. m.
5. Allmänning.

Affiften är 50 öre person.

Föreläsnings-medlemmar och deras vänner äro hjärtligen välkomna. Ehr. Wahl, M.

STYRELSEN.